Aarsland
Møbelfabrikk på Vigrestad siden 1922

Det går ikke an å si at det ikke går an

Bærekraftrapport 2022

Aldente / al-dente.no Foto: Tom Haga, samt Åsle Hauklund s. 26, Innovasjon Norge s. 12 + 13, Romlaboratoriet s. 22 + 23

Vi jobber for å gi møbler evig liv

Hvor lenge kan et bord leve? Og hva med hyller og skap? De kan ha like lang levetid som bølgene, mener vi. Eller som sandkorn, skyer og fjell. Eller horisonten. Nå rigger vi oss for å skape møbler med evig liv.

Aarsland Møbelfabrikk ble etablert i 1922, og er en av landets ledende leverandører av kvalitetsrike kontor- og skolemøbler. Vi har lokal produksjon på Vigrestad på Jæren. I dag er det fjerde generasjon som driver fabrikken, og vi er både arven og ansvaret vårt bevisst. Klimaarbeidet vårt er godt i gang, noe du kan lese mer om i denne bærekraftrapporten.

Vi lar oss inspirere av omgivelsene rundt oss. Jærens høye himmel inviterer til å heve ambisjonene. På samme måte som bølgene fortsetter å rulle, beveger vi oss mot en sirkulær fremtid. Og like sikkert som at en steingard bygges stein på stein, går vi steg for steg mot målet om at alt vi produserer i 2030 skal ha evig liv.

Blir det enkelt? Nei. Men med over hundre år i ryggen og blikket rettet mot fremtiden er det vanskelig å si at noe ikke går an. Målrettet arbeid gir resultater. Og de beste resultatene skapes sammen.

Skrivepult nr. 6 designet av Aarsland i 1965.

Skrivebordet Vid designet av Scenario Interiørarkitekter i 2015.

Slik jobber vi med bærekraft

Dette er vår tredje bærekraftrapport. Resultatene fra arbeidet og positive tilbakemeldinger motiverer til å fortsette i samme tempo. Riktig kombinasjon av lange linjer, hårete mål og hjertet på rett sted skal sørge for at vi ivaretar både mennesker, miljø og møbelfabrikk.

Verken verden eller Vigrestad står stille. Videreutvikling av produksjonen, teknologi, digitalisering, lønnsomhet og sirkularitet – alt utgjør en del av den verdifulle balansen som sørger for bevegelse uten at det går på bekostning av naturens ressurser og mangfold. En oversikt over tiltakene våre er samlet i Grønn vekst-trappen (se side 5).

I 2022 gjennomførte vi en kartlegging av muligheter for å produsere egen energi gjennom solceller og smart bruk av overskuddsvarme fra stålproduksjonen. Kartleggingsarbeidet fortsetter og konkluderes i 2023.

Etter deltakelse i gjenbruks- og ombruksprosjekter i 2022, ønsker vi nå mer konkret kunnskap om volumer, effekt og lønnsomhet.
I år vil vi derfor utvikle klimaregnskap for ulike scenarier, noe som vil komme kunder og leverandører til gode.

En annen gledelig nyhet: Aarsland Møbelfabrikk har blitt medlem i Etisk handel Norge!

Omsetning 2017-2022

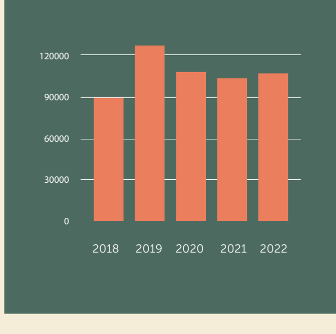

Vi opplevde en liten omsetningsøkning fra 2021 til 2022. 2019 var et år i særstilling.

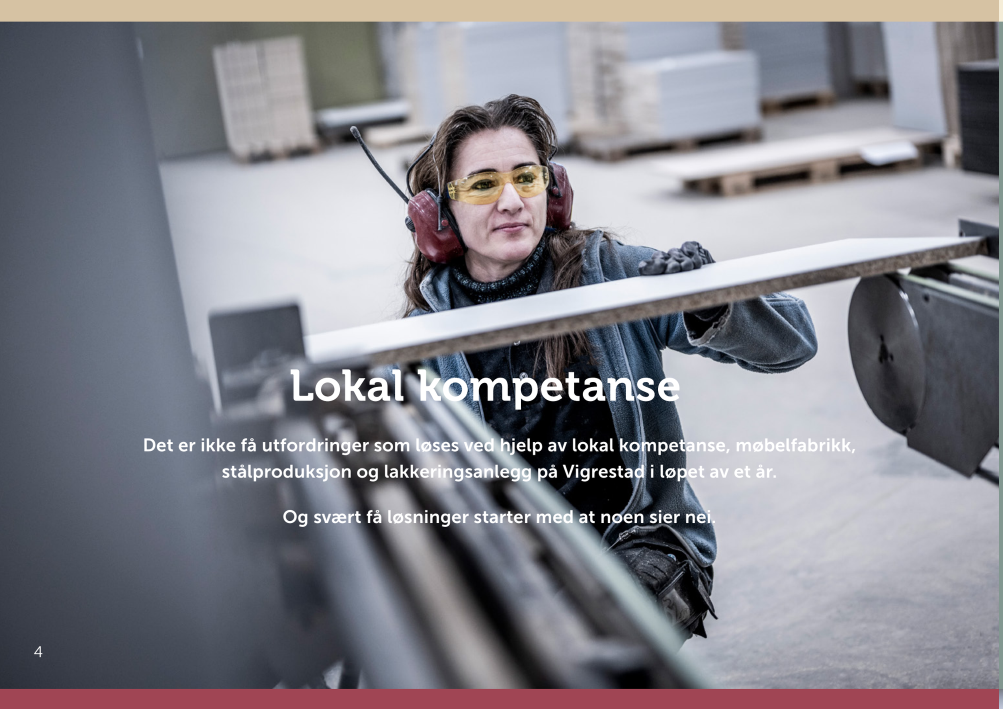

Lokal kompetanse

Det er ikke få utfordringer som løses ved hjelp av lokal kompetanse, møbelfabrikk, stålproduksjon og lakkeringsanlegg på Vigrestad i løpet av et år.

Og svært få løsninger starter med at noen sier nei.

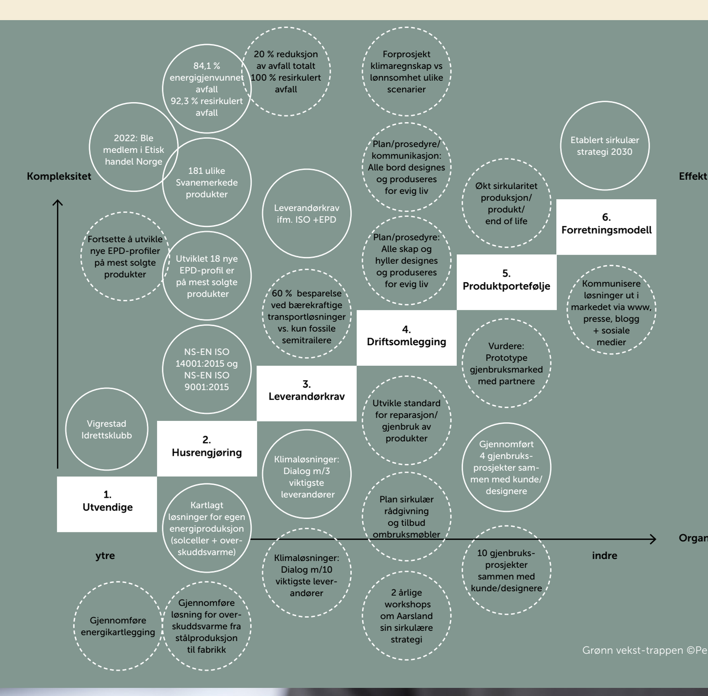

Mål 2030

> alt vi produserer skal ha evig liv

> Aarsland Møbelfabrikk skal være energipositiv

Grønn vekst-trappen ©Per Espen Stoknes. Fasilitert av Aldente

Sirkularitet hos Aarsland

Vi ønsker å være en pådriver for sirkulære løsninger i den nordiske møbelbransjen. I 2030 skal alt vi produserer ha evig liv, i tillegg til at fabrikken vår skal være energipositiv.

Å tenke nytt er det samme som å tenke reparasjon, gjenbruk, redesign og resirkulering. Dialog med leverandører og samarbeidspartnere er viktig for å skape gode løsninger sammen.

Sirkulær rådgivning
Med denne tjenesten hjelper vi våre oppdragsgivere å redusere forbruket gjennom reparasjon, gjenbruk og ombruk/redesign. Målet er å forbedre miljøregnskap uten at det går ut over et godt arbeidsmiljø. Les mer om sirkulær rådgivning på aarsland.no.

Kort vei fra idé til redesign
Lokal produksjon med bred samlet kompetanse gjør at vi kan være fleksible i møte med kunde.

I 2022 hjalp vi flere kunder i ombruks- og gjenbruksprosjekter. For å synliggjøre mulighetene hadde vi flere grupper med forhandlere og interiørarkitekter på omvisning.

Reparasjon
Møblene våre oppfyller norske lover om garanti. I 2022 var det kun 0,8 prosent skader av totalt 78 540 fakturerte varer. Vi reparerer møbler ved behov og har alltid et lager av reservedeler.

Energigjenvinning og resirkulering
I 2022 ble 84,1 prosent av avfallet vårt energigjenvunnet, en økning på 0,4 prosent fra 2022. Målet er 95 prosent. Totalt sett reduserte vi avfallet med 11,7 tonn i 2022. Dette klarte vi blant annet gjennom bevisstgjøring av ansatte, i tillegg til at maskinene våre optimaliserer utnyttelsesgraden av materialer. Restmaterialer er benyttet i produksjon av blant annet Elegance-hyller.

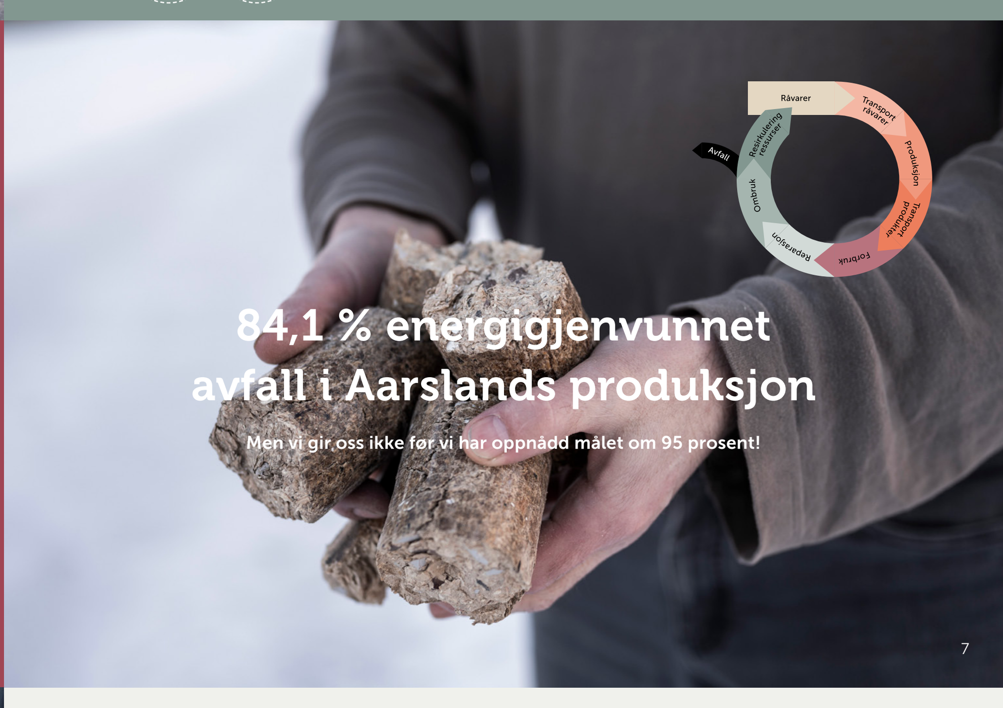

84,1 % energigjenvunnet avfall i Aarslands produksjon

Men vi gir oss ikke før vi har oppnådd målet om 95 prosent!

Sirkulær rådgivning
Spør oss om hvordan du kan gjenbruke møbler fra Aarsland!

Redesign av brukte skap

Fra oppbevaringssskap til personlige skap med lås

Nasjonal kunde i offentlig sektor: Skap som skaper muligheter!

Denne kunden er et godt eksempel på at nye tider gir nye muligheter!

I overgangen fra cellekontor og faste arbeidsplasser til åpne kontorlandskap og aktivitetsbasert plassering av personell, ønsket bedriften å se på muligheter for å redesigne en rekke skap som var benyttet til diverse oppbevaring. Skapene var verken gamle eller ødelagte, men det var rett og slett ikke behov for dem lengre.

I et pilotprosjekt bygget Aarsland om to skap og inviterte på visning. Skapene var bygget om til mindre skap med lås for personlig oppbevaring av en veske, et tastatur m.m. – noe kunden vår hadde stort behov for.

Fremover har vi oppdrag med flere hundre skap som skal bygges om.

– Dette er en kunde vi har jobbet med i mange år, og vi setter stor pris på å få bidra til deres utvikling med ombruk av kontormøbler. Tenk så mange skap og hyller som står og støver ned på et lager eller ubrukt etter digitaliseringsprosesser. Vi håper mange blir inspirert til å se etter nye muligheter, sier salgs- og markedssjef Linda S. Larsen i Aarsland.

Les mer på vår nettside om hvordan vi kan bidra med sirkulær rådgivning, redesign og ombruk.

Fra Jæren til resten av landet

Made in Vigrestad

Rådgivning
Hva trenger du – egentlig? Vi gir råd om design, materialer og mye mer, inkludert sirkulær rådgivning.

Materialer
De beste materialene reiser kort og varer lenge. Vi samarbeider med ansvarlige leverandører med samme holdning til bærekraft som oss.

Blant annet bruker vi norsk-produserte sponplater til størsteparten av bordplatene våre.

Preparering og produksjon
Lokalt er genialt, mener vi. Med møbelfabrikk, stålproduksjon og lakkeringsanlegg i egne lokaler får vi det beste av hoder, hender og teknologi.

Det gjør at vi både kan snu oss raskt – og løse viktige ting over en kaffi.

Lager
Det meste vi trenger har vi i eget lager på Vigrestad. Og det vi mangler er sjelden langt unna.

Behov for nye produkt eller re-design? Det kan fort gå godt, det.

Transport
Fra: Jæren Til: Resten av landet.

Lokal produksjon gir kort avstand mellom møbler og mottaker. Vi undersøker alltid hva som er mest effektiv transport og sender heller samlet enn del for del.

Reparasjon og ombruk
Ødelagte hyller eller bord som trenger fornying? Ingen problem! Og i hvert fall ingen grunn til å gi jorden avfall den ikke trenger. Vi hjelper deg å gi møblene ny giv og nytt liv.

End of life
Ikke et vondt ord om kundeservice i India, men mye kan også løses med et knippe ja-mennesker på Jæren. Gode relasjoner bidrar til å gi møbler lengre levetid, mener vi.

Evig liv kan være en telefon unna. Og det som ikke kan fornyes, kan heldigvis ende opp som agurker.

Innovasjon Norge: Nytt hovedkontor med pomp, prakt – og gjenbruk!

Bærekraft, gjenbruk og miljøtiltak har vært viktig i det nye hovedkontoret til Innovasjon Norge i Oslo. Kronprins Haakon åpnet det nye kontoret i januar 2023.

Som leverandør av kontormøbler ble Aarsland utfordret til å se på muligheter for hvor og hvordan gjenbruk kunne benyttes i innredningen. Det resulterte i 168 arbeidsbord med gjenbrukt understell og nye bordplater. Om lag 1/3 av konferansebordene er levert med enten gjenbrukt bordplate eller understell. Også styreromsbordet er gjenbruk, med flere typer eldre understell som bærer den nye bordplaten.

– Vi er kjempefornøyde med leveransen fra Aarsland! De har vært lydhøre og fleksible underveis i prosessen, noe som er viktig og nødvendig i en omstillingsprosess. Aarsland og andre leverandører har bidratt til at vi har redusert klimaavtrykket vårt betraktelig, sier Rizwan Bhatti, spesialrådgiver Innovasjon Norge.

"Aarsland og andre leverandører har bidratt til at vi har redusert klimaavtrykket vårt betraktelig"

Rizwan Bhatti, spesialrådgiver Innovasjon Norge

Avfallshåndtering fra produksjonen

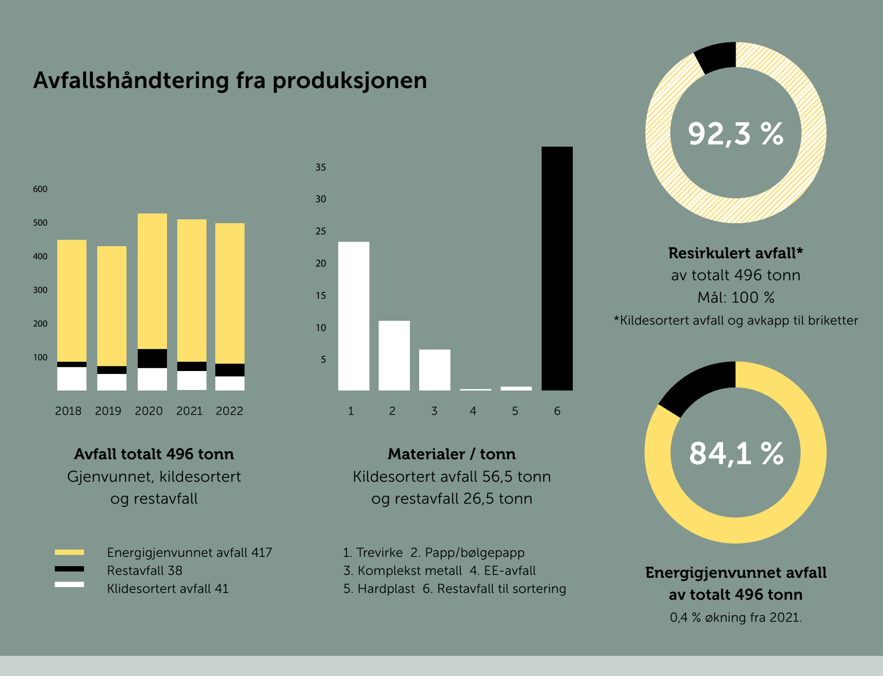

Energi og transport

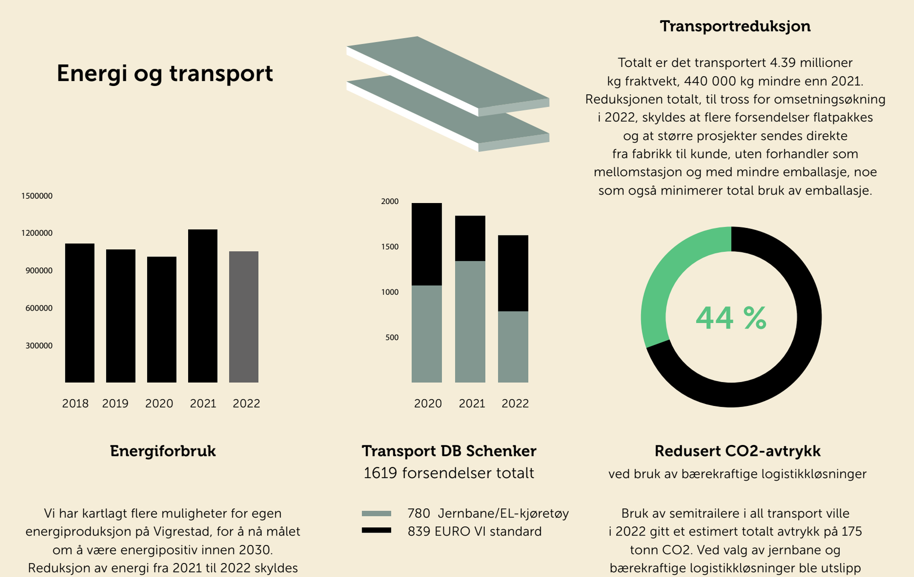

Transportreduksjon

Totalt er det transportert 4.39 millioner kg fraktvekt, 440 000 kg mindre enn 2021. Reduksjonen totalt, til tross for omsetningsøkning i 2022, skyldes at flere forsendelser flatpakkes og at større prosjekter sendes direkte fra fabrikk til kunde, uten forhandler som mellomstasjon og med mindre emballasje, noe som også minimerer total bruk av emballasje.

Vi har kartlagt flere muligheter for egen energiproduksjon på Vigrestad, for å nå målet om å være energipositiv innen 2030. Reduksjon av energi fra 2021 til 2022 skyldes bevisst sparing med mindre oppvarming av rom som ikke benyttes daglig.

Bruk av semitrailere i all transport ville i 2022 gitt et estimert totalt avtrykk på 175 tonn CO_2. Ved valg av jernbane og bærekraftige logistikkløsninger ble utslipp redusert med 44 % til 99 tonn CO_2.

I 2022 ble 425 tonn avfall gjort om til briketter

Det hele startet som et støvproblem. Spon og flis fra produksjonen ble lagret i store siloer, men når dette skulle fraktes bort på hengere, fikk store deler av nærområdet til møbelfabrikken et støvlag de ikke hadde bedt om. Noe måtte gjøres, men hva?

– Vi hadde hørt om et dansk firma som pakket støvet sammen til briketter, og fant også ut at en større norsk parkettprodusent solgte treavfallet sitt på denne måten. Vi anså dette som en god løsning for å kvitte seg med grapset, ja for det er graps, på en miljøvennlig måte. Så sånn startet samarbeidet med "Agurken", forteller Martin Aarsland.

"Agurken" er Aase gartneri som ligger på Orre, to mil unna møbelfabrikken. Her produseres i underkant av ti prosent av den totale norske agurkproduksjonen. Hvert år vokser 850 tonn agurker frem ved hjelp av naturlig lys og oppvarming fra miljøvennlige energikilder, deriblant brikettene fra Aarsland. Samarbeidet har vart i mer enn 15 år, og i dag blir alt treavfall fra produksjonen på Vigrestad gjort om til briketter.

– Dette er en selvfølge i produksjonen vår i dag, sier daglig leder Erik Jonas Aarsland, som fortsatt husker hvordan han sammen med farfar Sigbjørn ble kvitt avkapp og tre fra produksjonen før i tiden.

– Jeg tilbrakte mange timer ved sagen sammen med farfar. Vi saget opp til ved og bandt det sammen. Så kjørte vi rundt og delte ut til eldre folk i nærområdet, sånn at de kunne bruke det til brensel.

Selv om det er et godt minne, er dagens løsning bedre for miljøet, sier Erik Jonas.

– Miljøvennlig oppvarming av veksthusene går på bekostning av ikke-fornybare energikilder, som gass eller olje. Det gir en god følelse å kunne bidra til dette.

Fra avfall til 850 tonn agurker – hvert år!

Ved å bruke bioenergi i stedet for fossil brensel i agurkproduksjonen, sparer Aase gartneri miljøet for 500 tonn CO_2 hvert år. Brikettene fra Aarsland utgjør 10 % av gartneriets totale energiforbruk.

Målrettet arbeid gir resultater

Vi jobber for å opprettholde posisjonen som en av landets ledende produsenter av kontormøbler, samtidig som vi best mulig skal ivareta krav til miljøsertifisering fra kunder og samarbeidspartnere. I denne innsatsen inngår arbeid med miljømerking, kvalitet og levetid.

Svanemerking
Vi tilbyr en rekke svanemerkede møbler med garanti for produktenes miljøprestasjon. Per 31.12.2022 gjelder dette 120 Lux konferansebord, Edge og Logic bord i 15 faste størrelser, Flexi oppbevaring i 36 faste størrelser, samt elevbord i 10 faste størrelser. I tillegg er spesialstørrelser i nevnte produktserier svanemerket. De svanemerkede produktene leveres med mange forskjellige farger på overflater og understell.

EPD-sertifikater
Gjennom miljødeklarasjonen EPD oppsummeres miljøprofilen til et produkt. EPD-sertifikater utarbeides og leveres på forespørsel, og har en varighet på fem år. Per 31.12.2022 har vi sertifikater for 54 produkter.

Møbelfakta kvalitetssertifikat
Kvalitetskravene i Møbelfakta dokumenterer at møblene er sterke, holdbare og sikre i bruk. Produktseriene våre er testet og godkjent iht. gjeldene NS-EN standarder.

ISO 9001 og ISO 14001
Systemene for miljø- og kvalitetsstyring ble sertifisert i 2005 av Nemko AS, som gjennom årlige revisjoner verifiserer at kravene i begge standardene opprettholdes.

Grønt Punkt
Vi er medlem av Grønt Punkt Norge AS. Ved levering av varer blir all emballasje fjernet og resirkulert, eller gjenbrukt.

Etisk Handel Norge
Som medlem i Etisk handel Norge forplikter vi oss til å jobbe for handel som fremmer menneske- og arbeidstakerrettigheter, samfunn og miljø. Medlemskapet forplikter til konkret og målrettet forbedringsarbeid over tid.

Sertifiseringer

54
54 av våre produkter har EPD Miljøprofil
Et EPD-dokument oppsummerer produktets miljøprofil på en standardisert og objektiv måte.

181
Totalt antall svanemerkede produkter
Gjelder ulike produkt innenfor serier. Se side 19 for detaljer.
Lisensnr. 2031 0082

18 år
Aarsland har vært ISO-sertifisert siden 2005
Miljøstyring, se NS-EN ISO 14001:2015
Kvalitetsstyring, se NS-EN ISO 9001:2015

Et skikkelig overskuddsprosjekt!

I forbindelse med flytting til nye lokaler i Oslo (HasleTre – et unikt, demonterbart kontorbygg i tre!) ønsket Redd Barna et interiør basert på ombruk og redesign.

Interiørarkitektene i Romlaboratoriet ble engasjert for å finne frem til lokaler og interiør. De går i bresjen for å realisere bærekraftig interiørarkitektur, noe som passer godt sammen med Aarsland sin holdning til møbler med evig liv. Leveransen til prosjektet var ca. 20 møteroms- og prosjektbord med bordplater laget av overskuddsmateriale fra produksjonen på Vigrestad.

Interiørarkitekt Malin Skjelland Eriksen setter pris på å samarbeide med selskap som jobber aktivt med bærekraftig produksjon: – Ingen i Aarsland sier 'Det går ikke'. De har en annerledes mentalitet enn mange andre, med åpenhet for å finne frem til utradisjonelle løsninger og med god dialog hele veien. De viser at de kan omstille seg etter behov fra både kunde, marked og tiden vi lever i.

Prosjektet er levert i samarbeid med forhandler.

"Ingen hos Aarsland sier at det ikke går"

Malin Skjelland Eriksen, interiørarkitekt Romlabratoriet

Den uformelle kaffepraten er en viktig del av kulturen og arbeidsklimaet hos Aarsland.

Aarsland er hovedsponsor for Vigrestad Idrettsklubb.

Godt arbeidsklima – uansett vær

Jæren er kjent for mye vær, men inne i fabrikklokalene er det heldigvis langt mer stabilt klima. Med om lag 30 ansatte er vi å regne som en utvidet familie, der alle trør til der det trengs – uavhengig av hva slags tittel du måtte ha på visittkortet. Kaffedrøs og felles lunsj hver dag, prioriteres foran teambuilding ute av huset.

Vigrestad er et lite tettsted med rett over 2000 innbyggere. Som hjørnesteinsbedrift er det viktig for Aarsland å bidra til lokalsamfunnet, både som hovedsponsor for idrettslaget og gjennom møbler og støtte til organisasjoner.

Synliggjøring og bekreftelse er noe av det viktigste for Martin Aarsland: – Jeg bærer det norske flagget gjennom fabrikken for å feire store ordrer. Det er for å vise takknemlighet til alle som jobber her og at det er arbeid nok til alle sammen, samtidig som det bekrefter at vi gjør noe riktig.

I 2022 gikk vår julegave til den humanitære stiftelsen KPK-Ukraina.

Nøkkeltall sosial bærekraft

27
Årsverk totalt
Kvinner 9
Menn 18

8,2 %
Totalt sykefravær*
2,15 % korttid
6,08 % langtid

33 %
Antall kvinner i % av totale stillinger

0/0
Skader
H1 / H2

* En stor andel av årets sykefravær skyldes covid-19

FNs Bærekraftsmål – hentet hjem til Vigrestad

Vi har valgt fem bærekraftsmål som våre viktigste, og fortsetter arbeidet med å konkretisere hvordan vi best kan levere på disse gjennom arbeidet med Grønn vekst-trappen.

9 INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

Mål 9: Gjennom strategisk jobbing mot målet om at alt Aarsland produserer skal ha evig liv innen 2030, skal vi:
- redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk av ressurser
- etablere en plan for design, produksjon og kommunikasjon for hvordan alt Aarsland produserer (bord, hyller, skap) skal ha evig liv gjennom at alle deler og komponenter skal kunne byttes ut, gjenbrukes og/eller resirkuleres.
- bidra til bærekraftig forvaltning og effektiv bruk av naturressurser.
- integrere informasjon om egen bærekraft i rapporteringsrutiner.
- etterspør informasjon om bærekraft i leverandørers rapporteringsrutiner.
- fortsette å forvalte alle former for avfall gjennom hele livssyklusen etter beste praksis.

7 REN ENERGI FOR ALLE

Mål 7:
For å nå målet om å være energipositiv innen 2030, kartlegger vi muligheter for energiproduksjon på Vigrestad gjennom solceller og/eller overskuddsvarme.
Vi skal fortsette å bidra til energi hos Aase gartneri gjennom resirkulert avfall i form av briketter.
Og vi skal benytte fraktselskap med best tilbud på el-transport.

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Mål 12: Gjennom partnerskap med leverandører og kunder vil vi undersøke synergier og nye muligheter for hvordan Aarsland kan utvikle og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og næringsutvikling i møbelbransjen. I dette arbeidet skal vi ha en tydelig stemme muntlig og skriftlig.
Innen 2030 skal vi ha en aktiv rolle i omstillingen av næringslivet (møbelbransjen) til å bli mer bærekraftig, med mer effektiv bruk av ressurser og økt bruk av rene og miljøvennlige teknologiformer og industriprosesser. Innsatsen styres etter egen evne og gjeldende kapasitet. Vi skal fortsette å benytte fraktselskap som tilbyr størst grad av el-transport. Vi tilbyr sirkulær rådgivning der vi hjelper oppdragsgivere med å analysere møblers livssyklus og redusere forbruket gjennom ombruk, reparasjon og redesign.
I løpet av året skal vi utvikle klimaregnskap for en rekke leveranse-scenarier slik at vi bedre kan forutsi effekt ut fra større og mindre volum. (Tiltak under mål 9 ivaretar også dette punktet).

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

Mål 13: Det vil foregå et kontinuerlig arbeid med å forbedre selskapets CO_2-avtrykk gjennom etablerte bærekraftsmål og tiltak iht. Grønn vekst-trappen. I dette ligger målet om etablering av klimaregnskap og gjennomføre årlig bærekraftsrapportering. Aarsland Møbelfabrikk vil etterstrebe internt eierskap til de av FNs bærekraftsmål vi stiller oss bak, og vil underveis også vurdere å inkludere flere av målene i bærekraftsarbeidet. Gjennom å dele kommunikasjon i egne digitale kanaler knyttet til bærekraftsarbeid og grønne løsninger vil vi forsøke å bidra til omstilling i møbelbransjen – en innsats etter egen evne og kapasitet.

15 LIV PÅ LAND

Mål 15: Vi vil øke andelen avfall som energigjenvinnes til briketter, og dele denne løsningen til inspirasjon for andre. Vi vil kjøpe trebasert materiale fra leverandører som hensyntar bærekraft i egne rapporteringsrutiner og som har markedets laveste avtrykk vs. kvalitet opp mot produktets levetid. (Tiltak under mål 12 ivaretar også dette punktet).

I 2022 markerte vi 100-årsjubileet vårt! Alle ansatte med følge ble invitert med på tur til Praha med opplevelser og jubileumsmiddag.

Et tydelig mål i horisonten – og mye aktivitet på veien dit

– I klimaarbeidet til Aarsland har vi satt oss et tydelig mål: Alt vi produserer skal ha evig liv innen 2030. På veien dit setter vi pris på samarbeid langs løypa, kaffipausene, og noen ganger – humpene i veien.

En samlende strategi for sirkularitet har lært oss å se muligheter heller enn hindringer. Utfordringene finnes, men de kan møtes og forseres samtidig som vi tar vare på menneskene og omgivelsene rundt oss.

I 2022 feiret vi vårt 100-årsjubileum. Vi er takknemlige for å være omgitt av gode kunder, leverandører, forhandlere og samarbeidspartnere som gjør at vi kan levere kvalitet fra Jæren til resten av landet. Det vil vi gjøre i hundre år til – minst!

Vi fortsetter mot målet med verdifull kunnskap i bagasjen og best av alt – gode turkamerater å slå følge med.

Erik Jonas Aarsland
Daglig leder